

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
BÜYÜK MÜKELLEFLER VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 64597866-125[30-2014]-17967 28.09.2017

Konu : Türev işlemler için alınan nakit teminatlar nedeniyle ödenen faizler üzerinden hangi oranda tevkifat yapılacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Bankanız ile yurt dışı banka veya finans kurumları arasında gerçekleştirilen çeşitli finansal türev işlemler dolayısıyla karşı taraf risklerinin güvenceye alınmasını teminen finansal türev işlemlerin yapılma ön şartı olarak söz konusu kurumlardan nakdi teminat alındığı ve yapılan türev sözleşmesine göre karşı tarafın taahhüt yükümlülüğü için tutulan teminata bankanız tarafından belirlenen bir borç faizi oranı uygulanarak günlük teminat bakiyelerine göre bir faiz ödendiği belirtilerek, türev işlemlerin yapılma ön şartı olarak bankanız tarafından alınan nakdi teminatlar için hesaplanan ve dar mükellef banka veya finans kurumlarına ödenen faizlerin vergilendirilmesine ilişkin tereddüt hasıl olduğundan konunun Başkanlığımız tarafından değerlendirilmesi talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında; Kanunun birinci maddesinde sayılı kurumlardan kanunî ve iş merkezlerinin her ikisi de Türkiye içinde bulunmayanların sadece Türkiye'de elde ettikleri kazançları üzerinden vergilendirileceği; üçüncü fıkrasında ise dar mükellefiyet mevzuuna giren kurum kazancının hangi kazanç ve iratlardan oluştuğu hükme bağlanmıştır.

Aynı maddenin dördüncü fıkrasında ise maddede belirtilen kazanç ve iratlar ile gelir unsurlarının Türkiye'de elde edilmesi ve Türkiye'de daimi temsilci bulundurulması konularında 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının 7 nci bendinde bankalara, bankerlere, tasarruf sandıklarına, tevdiat kabul eden diğer müesseselere yatırılan vadeli, vadesiz paralara ödenen faizler, bunlar dışında kalan kişi ve kuruluşlardan devamlı olarak para toplama işi ile uğraşanların her ne şekil ve ad altında olursa olsun topladıkları paralara sağlanan gelirler ve menfaatler ile bankalar ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan aracı kurumlar arasındaki borsa para piyasasında değerlendirilen paralara ödenen faizler dahil olmak üzere mevduat faizlerinin menkul sermaye iradı sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Yine aynı Kanunun geçici 67 nci maddesinde, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elde tutulması ve elden çıkarılmasından sağlanan gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiş olup, anılan maddenin 4 üncü fıkrasında; "Bankalar arası mevduat ile aracı kurumların borsa para piyasasında değerlendirdikleri kendilerine ait paralarına yürütülen faizler hariç olmak üzere, 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (7), (12) ve (14) numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratlarından ödemeyi yapanlarca %15 oranında vergi tevkifat yapılır. Bu fıkra kapsamında yapılan tevkifat tutarları 98 inci ve 119 uncu maddelerde belirtilen sürelerde beyan edilir ve ödenir. Bu iratlar üzerinden 94 üncü madde veya Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz." hükmü yer almaktadır.

Geçici 67 nci maddenin (4) numaralı fıkrası kapsamındaki bazı tevkifat oranları, 1/1/2013 tarihli ve 28515 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Karar ile hesabın vadesine ve türüne göre %10 ile %18 arasında değişen oranlarda uygulanmak üzere yeniden tespit edilmiş bulunmaktadır.

Konuya ilişkin olarak 30/12/2005 tarihli ve 26039 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 257 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "5. Mevduat faizleri ve repo gelirleri üzerinden yapılacak tevkifat" başlıklı bölümünde;

"Bankalar arasındaki mevduat hesaplarına yürütülen faizler ile 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan aracı kurumların borsa para piyasasında değerlendirdikleri kendi paralarına ödenen faizler üzerinden tevkifat yapılmayacaktır. Zira, banka ve aracı kurumlarca bu tür işlemlerden elde edilen faiz gelirleri kurum kazancına dahil edilerek beyan edilmektedir.

Ancak, bankalar ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan aracı kurumlar arasındaki borsa para piyasasında değerlendirilen banka ve aracı kurum müşterilerine ait paralara ödenen faizlerdeki vergi tevkifatı, kazancı nihai olarak elde eden kişi veya kuruma ödemeyi gerçekleştiren, piyasa üyesi aracı kurumlar ve bankalar tarafından yapılacaktır. Aynı uygulama, nakit teminatlardan elde edilen faiz kazançları için de geçerli olacaktır."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Ayrıca, 19/1/2012 tarihli ve 28178 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 282 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde de türev ürünlerden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine ilişkin açıklamalar yer almakta olup, söz konusu Tebliğin "7. Diğer Hususlar" başlıklı bölümünün 7.2 alt başlıklı bölümünde, organize borsalarda (VOB vb.) işlem yapan müşterilerin teminat hesaplarında bulunan TL cinsinden nakdi teminatların TAKASBANK tarafından nemalandırılması sonucu elde edilen gelirin mevduat faizi olarak geçici 67 nci madde kapsamında % 15 oranında tevkifata tabi tutulacağı açıklamasına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında; "Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi uyarınca vergi kesintisine tabi tutulmuş kazanç ve iratlar üzerinden, bu Kanun uyarınca ayrıca kesinti yapılmaz."hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; bankalar ile yurt dışı banka veya finans kurumları arasında gerçekleştirilen çeşitli finansal türev işlemler dolayısıyla karşı taraf risklerinin güvenceye alınmasını teminen alınan nakdi teminatların, TAKASBANK tarafından nemalandırılan müşterilere ait teminat hesaplarında bulunan nakdi teminatlar ile aynı mahiyette olması nedeniyle, söz konusu teminatlara ilişkin olarak yurt dışı banka veya finans kurumlarına ödenen faizlerin de nakdi teminatların TAKASBANK tarafından nemalandırılması sonucu elde edilen gelirlerde olduğu üzere mevduat faizi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Buna göre, Bankanız tarafından yurt dışı banka ve finans kurumları arasında karşı taraf risklerinin güvenceye alınmasını teminen söz konusu kurumlardan alınan nakdi teminat bedeline tahakkuk eden faiz gelirlerinin Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi uyarınca %15 oranında tevkifata tabi tutulacağı tabiidir.

Diğer taraftan, dar mükellef banka ve finans kurumlarının mukim olduğu ülke ile ülkemiz arasında çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasının olması durumunda öncelikle anlaşma hükümlerinin dikkate alınacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.